

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У вирішенні завдань виходу країни з кризи, забезпечення динамічно стійкого розвитку економіки першочергова роль належить інноваціям. Інновації здатні підвищити ефективність певного процесу, вивести його на якісно новий рівень. Саме в інноваціях міститься потенціал розвитку.

На мою думку, переваги інноваційних введень очевидні: це збільшення товарообігу (за рахунок автоматизованої техніки, яка виробляє даний товар), покращення його якості (при знову ж таки високотехнологічній обробці), зменшення ціни та збільшення часу експлуатації (при використанні більш стійких до корозії та дешевших матеріалів), збільшення прибутків від товару, зменшення нещасних випадків на виробництві, зменшення відходних матеріалів. І це лише маленька частинка всіх тих переваг, які криють в собі нововведення. Інновації відіграють вирішальну роль у циклах економічного розвитку, становлять основу перетворень соціально-економічних систем, визначають темпи і масштаби економічних процесів. Серед чинників, які визначають стратегічні переваги підприємства, дедалі більшого значення набуває рівень технології, якість інноваційних систем, ефективність використання людського капіталу, інституційне середовище. Компанії досягають конкурентних переваг внаслідок інновацій.

Недоліків інновацій значно менше ніж переваг, але вони все ж таки є. Основний недолік даних нововведень – це наявність великих капіталовкладень. Особливо потрібний капітал, щоб покращити науково-технологічну базу. Нажаль, в Україні ні держава, ні приватні підприємці таких коштів не мають, що значно сповільнює розвиток економіки. Сьогодні понад 90 % продукції, яка виробляється в Україні, не має відповідного науково-технологічного забезпечення. Як наслідок, вітчизняна продукція стає все менш конкурентоспроможною, а в експорті зростає частка мінеральної сировини і продукції, отриманої після його первинної переробки.

Другий недолік інновацій – це вивільнення робочих місць. При значному покращенні виробництва механізованою чи автоматизованою працею відпадає потреба у робочій силі, що призводить до скорочення робочих місць на підприємстві, (хоча, як ми бачимо, з вище сказаного нам це не загрожує).

Протягом останніх років кожен уряд нашої країни визначає стратегічним пріоритетом розбудову інноваційної економіки. Щорічно приймаються програми та законодавчі акти, що покликані активізувати інноваційну активність вітчизняних підприємств. Проте оцінка динаміки та якості трансформаційних процесів у вітчизняній економіці, які характеризуються інноваційною спрямованістю, дозволяють стверджувати:

активність суб'єктів господарювання у сфері продукування нововведень залишається низькою, а дієвість механізмів активізації такої діяльності є поки що неефективною.

Аналіз тенденцій розвитку інноваційних процесів в Україні протягом останніх років представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Інноваційна активність українських підприємств у 2000–2010 роках

Роки	Питома вага підприємств, що	
	займалися інноваціями, %	впроваджували інновації, %
2000	18,0	14,8
2001	16,5	14,3
2002	18,0	14,6
2003	15,1	11,5
2004	13,7	10,0
2005	11,9	8,2
2006	11,2	10,0
2007	14,2	11,5
2008	13,0	10,8
2009	12,8	10,7
2010	13,8	11,5

Джерело: Складено за даними Державного комітету статистики України

Негативною тенденцією є зменшення не тільки кількості промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, з 18,0 % у 2000 році до загальної кількості обстежених до 13,8 % у 2010 році, але й зменшення кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації – з 14,8 % від загальної їх кількості у 2000 році до 11,5 % у 2010 році [3]. Спад впровадження інновацій погіршує перспективи досягнення конкурентоспроможності України на світовому ринку.

Провідними галузями, які здійснюють інноваційну діяльність протягом останніх років, є машинобудування, хімічна та нафтохімічна промисловість, металургія та обробка металів, харчова та легка промисловість.

Найбільша частка інноваційних інвестицій протягом аналізованого періоду припадала на придбання машин та обладнання, частка ж вкладень у придбання нових технологій була мізерною та мала тенденцію до скорочення.

Список використаних джерел

1. Захарін С. В. Інвестиції в інновації: теорія, парадигма, методологія досліджень // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 1. – С. 60–64.
2. Гончарова Н. П. Інноваційна економіка: проблеми та пріоритети // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 4. – С. 11–19.
3. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718>.